

Sygn. akt III Ca 189/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Białka (sprawozdawca)

Sędzia SO Agnieszka Skrzekut

Sędzia SO Katarzyna Kwilosz - Babiś

Protokolant: staż. Kinga Burny

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa W. C. i I. C.

przeciwko Gminie Ł. i Zarządowi Powiatu (...)

o ochronę własności

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Targu

z dnia 23 stycznia 2014 r., sygn. akt IC 205/13

1. ***uchyla zaskarżony wyrok w pkt I w części dotyczącej Zarządu Powiatu (...) i w tym zakresie pozew odrzuca, a nadto uchyla pkt III ;***
2. ***zmienia pkt II zaskarżonego wyroku w ten sposób, że nie obciąża powodów kosztami procesu;***
3. ***w pozostałym zakresie apelację oddala.***

sygn. III Ca 189/14

UZASADNIENIE

Powodowie W. C.i I. C.domagali się zakazania pozwanym Gminie Ł.i Zarządowi Powiatu wykonywania jakichkolwiek aktów posiadania na nieruchomości stanowiącej ich własność tj. na działce ewidencyjnej oznaczonej numerem (...) (stary numer (...)). Naruszenie prawa własności utożsamiali z bezprawnym zlikwidowaniem drogi gminnej oraz bezprawnym zabijaniem palików na ich posesji i drodze gminnej, uniemożliwiające dojazd do posesji oraz poprzez systematyczne i świadome fałszowanie dokumentacji geodezyjno-kartograficznej i opisowej, zmieniające w terenie położenie ich działki. Ponadto Starostwo zamierza wystąpić o przejęcie gruntu będącego w ich władaniu, pracownicy Powiatowego Zarządu Dróg w N.nachodzili ich twierdząc, że nie mają prawa korzystać z drogi na działce nr (...), która częściowo została już nielegalnie zasypana. Wnosili też o ustalenie granic ich działki. Wyjaśnili przy tym, że w ramach tego postępowania nie domagają się przeprowadzenia rozgraniczenia ich nieruchomości.

Wyrokiem z dnia 23 I 2014r. Sąd Rejonowy w Nowym Targu oddalił powództwo (pkt I) i zasądził od powodów na rzecz pozwanych po 617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt II i III).

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowie na mocy umowy sprzedaży z dnia 27 V 1985 r. stali się właścicielami nieruchomości położonej w F.stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...)objętej KW nr (...). Na skutek wprowadzenia zmodernizowanej ewidencji gruntów działka ta zmieniła oznaczenie na dz. ewid. zmod. nr (...). W czasie przeprowadzania na początku lat 90-tych dla obrębu F.modernizacji ewidencji gruntów, stwierdzono znaczne rozbieżności przebiegu granic działek ewidencyjnych zmodernizowanych, w tym działki oznaczonej numerem (...), w stosunku do granic działek im odpowiadających

w starej ewidencji tj. w stosunku do dz. ewid. (...). Ponadto w zmodernizowanym operacie geodezyjnym stwierdzono brak odpowiednika dawnej działki ewidencyjnej nr (...)stanowiącej drogę objętą decyzją komunalizacją z dnia 5 II 1992 r. Wobec tego Starosta (...)przeprowadził aktualizację operatu ewidencji gruntów, czynności z tym związane wykonywał geodeta działający na jego zlecenie. W trakcie wykonywania czynności geodezyjnych związanych z opracowaniem aktualizacji części kartograficznej i opisowej operatu ewidencji gruntów i budynków dokonano zabicia palików, między innymi na działce siedliskowej powodów. Decyzją z dnia

15 III 2012r. starosta orzekł o aktualizacji z urzędu części kartograficznej i opisowej operatu ewidencji gruntów i budynków obrębu F.. W ramach tej aktualizacji

w miejsce działki ewidencyjnej zmod. nr (...)o pow. 0,1018 ha dokonano wpisania nowo utworzonej działki ewid. zmod. nr (...)o pow. 0,0723 ha i nr (...)o pow. 0,0316 ha odpowiadających dawnej działce ewidencyjnej (...)objętej KW (...). Ujawniono też W. C.i I. C.jako władających nowoutworzoną działką ewidencyjną zmod. nr (...)o pow. 0,0045 ha o nieuregulowanym stanie prawnym. Decyzja ta stała się ostateczna w trakcie trwania postępowania przed Sądem I instancji. Powodowie w dalszym ciągu korzystają z drogi we władaniu gminy, którą dojeżdżają do swoich zabudowań. Według twierdzeń powoda W. C., część drogi została jednak w sposób nielegalny zasypana przez sąsiadkę H. K..

Oddalając powództwo Sąd Rejonowy przyjął, że wszelkie działania uprawnionych organów, których skutkiem były zmiany w ewidencji gruntów były podejmowane w oparciu o przepisy ustawy. Powołał się przy tym na zapisy art. 2 pkt. 8 ustawy z dnia 17 V 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 2010.193.1287), art. 22 ustawy z dnia 17 V 1989r. prawa geodezyjnego

i kartograficznego (Dz.U.2010.193.1287), § 44 pkt. 2 i § 45 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa w sprawie ewidencji gruntów

i budynków (Dz. U. 2001.38.454). Pozwani tj. Gmina Ł. i Zarząd Powiatu (...) reprezentowany przez Starostę (...) nie wykonywali na działce stanowiącej własność powodów takich aktów posiadania, które miałyby charakter bezprawny. Czynności zdziałane przez pozwanych sprowadzały się do dokonania pomiarów geodezyjnych, między innymi na działce powodów,

i oznaczeniu wyników tych pomiarów zabitymi palikami. Powodowie w dalszym ciągu korzystają ze swojej własności w niezmiennym zakresie, w tym korzystają również z drogi dojazdowej do swoich zabudowań. Co prawda powód twierdził, że częściowo droga dojazdowa została zasypana, jednakże czynności te nie były wykonane przez pozwanych, bądź ich pracowników, lecz przez sąsiadkę. Nie stanowią również naruszenia własności ewentualne informacje przekazywane przez urzędników

a dotyczące wystąpienia przez urząd z roszczeniem o wydanie działki, bądź działek zgodnie z aktualizacją ewidencji gruntów. Powołany przez powodów przepis art. 189 kpc nie może stanowić podstawy do żądania określonego zachowania się.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na zasadzie art. 98 kpc obciążając powodów jako stronę przegrywającą kosztami zastępstwa procesowego udzielonego pozwany.

W apelacji powodowie domagali się uchylecia wyroku do ponownego rozpoznania zarzucając:

- niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, uniemożliwienie przedstawienia dowodów, w tym pominięcie powołanych świadków i nie przesłuchanie biegłego oraz nieprzeprowadzenie oględzin nieruchomości;
- nierówne traktowanie powodów wobec pozwanych i naruszenie ich godności
- zezwolenie przez Sąd na wprowadzenie fałszywych danych do rejestru gruntów i ksiąg wieczystych oraz tolerowanie sfalszowanych map;
- zezwolenie na łamanie ustawy o drogach publicznych;
- niewyjaśnienie wprowadzenia Sądu w błąd przez pełnomocników pozwanych
- bezpodstawne naliczenie opłat za czynności adwokackie w sytuacji, gdy w imieniu Zarządu Powiatu nie występował pełnomocnik, reprezentujący Gminę radca prawny jest tam jednocześnie zatrudniony;
- oparcie się na mapie z 1993r. a nie na mapie katastralnej i zasadniczej oraz szkicach z 1991r.
- nieustalenie stanu działek znajdujących się we władaniu Starostwa i dlaczego zlikwidowano drogę znajdującą się na działce nr (...).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powodów w znacznej części nie jest zasadna.

W pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę, na to że występujący w sprawie Zarząd Powiatu (...) nie posiada zdolności sądowej. Zdolność taka przysługuje zgodnie z art. 64 kpc osobom fizycznym i prawnym oraz podmiotom, którym ustawa nadaje taką zdolność. Do kręgu tych podmiotów nie należy pozwany. Zarząd jest organem wykonawczym powiatu (art. 8 i 26 ust. 1 ustawy 5 VI 1998 r.

o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2013.595)). To powiat jest wyposażony

w osobowość prawną (art. 2 ust. 2 ustawy) i jest podmiotem, który może pozywać

i być pozywanym. W niniejszej sprawie nie ma podstaw do przyjęcia, że wskazanie pozwanego wynika z niedoprecyzowania. Zwrócić należy uwagę, że pierwotnie jako pozwanego wskazano Starostwo Powiatowe w N., a po podniesieniu zarzutu braku zdolności sądowej po jego stronie, powodowie określili pozwanego jako Zarząd Powiatu (...). Tak też oznaczył go Sąd w zaskarżonym wyroku. Wynika z tego, że wskazanie pozwanego było jednoznaczne i odpowiadało woli powodów.

Wspomniany brak zdolności sądowej po stronie tego pozwanego zgodnie

z art. 386 § 3 kpc w zw. z art. 199 § 1 pkt 3 kpc prowadzi do uchylenia wyroku

w stosunku do niego i odrzucenia pozwu. Okoliczności te są bowiem brane przez Sąd pod uwagę z urzędu.

Rację mają jednakże apelujący wskazując, że niesłusznie Sąd Rejonowy przyjął, że pozwany Zarząd Powiatu był reprezentowany przez pełnomocnika.

W rzeczywistości nie miało to miejsce. Nawet odpowiedź na pozew, złożona przez pierwotnie wskazane przez powodów Starostwo Powiatowe w N., zostało podpisane osobiście przez starostę. Nie było więc podstaw do zasądzenia od nich kosztów związanych z reprezentacją strony pozwanej.

Przechodząc do oceny apelacji w zakresie dotyczącym drugiego z pozwanych stwierdzić należy, że nie mają racji powodowie twierdząc, że nie mieli możliwości przedstawienia dowodów istotnych w sprawie. Mieli możliwość składania wniosków dowodowych i nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że byli w tym zakresie ograniczani.

Prawidłowo Sąd Rejonowy pominął dowody z przesłuchania świadków powołanych przez powodów. Wskazane przez nich tezy dowodowe (k.100) nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków ma

służyć ustaleniu faktów, a nie opinii świadków. W tym sensie bezprzedmiotowe byłyby zeznania świadka K. B.. Skoro nie zlecano czynności biegłemu geodecie w toku sprawy, to nie było potrzeby przesłuchiwania go dlaczego czynności tych nie wykonał. Bez znaczenia było w niniejszej sprawie to czy geodeta M. W. wykonując zleczone mu przez Starostę prace dokonywał pomiary w terenie i czy prawidłowo sporządził z tym dokumentację. Ocena prawidłowości tych czynności należała do drogi administracyjnej. Poza tym jednak niewątpliwie nie działał on na zlecenie Gminy Ł..

Powodowie nie wskazali jaka okoliczność miałyby być wykazana w wyniku przeprowadzenia oględzin przedmiotu sporu. Nie domagali się zresztą tego w poprzednim stadium procesu.

Nie wykazali też, aby działania, które ich zdaniem ingerowały w ich prawo własności były dokonywane przez pozwaną gminę lub osoby działające na jej zlecenie. Prace związane z aktualizacją operatu ewidencji gruntów i budynków nie były prowadzone na jej zlecenie, a to wówczas doszło do zabicia palików. Bez względu na to czy działania te były legalne to nie stała za tym gmina co wyklucza uwzględnienie wobec niej powództwa. Powodowie nie wykazali, aby gmina podejmowała inne tego typu działania. Co do zaś umiejscowienia palików na drodze dojazdowej, to powodom nie przysługiwało roszczenie o ochronę własności skoro nie byli jej właścicielami. Nie można też gminie przypisywać odpowiedzialności za wydanie przez starostę decyzji administracyjnej. Inna sprawa, że wydana przy okazji aktualizacji operatu decyzja dotyczyła sytuacji prawnej powodów, ale nie ich prawa własności – tego bowiem nie naruszyć nie mogła.

Prowadzenie ewidencji gruntów nie należy do sądów powszechnych w związku z tym nieskuteczne są zarzuty odnośnie tolerowania przez Sąd występujących w niej domniemych błędów.

Nie było też podstaw do ustalania w niniejszym postępowaniu granic nieruchomości powodów. Żądanie powodów nie określa w jaki sposób do tego ustalenia miałyby dojść co wyklucza możliwość jego uwzględnienia. Artykuł 189 kpc w tej sprawie nie znajduje zastosowania. Właściwe w tym zakresie jest postępowanie o rozgraniczenie, które powodowie zamierzają zainicjować. Gmina nie jest zresztą w ogóle biernie legitymowana w zakresie ustalenia granic nieruchomości, które nie są jej własnością lub nie znajdują się w jej władaniu.

Zdaniem Sądu Okręgowego istniały natomiast podstawy do zmiany wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach zawartego w punkcie II. Co prawda powodowie przegrali proces, ale jego złożenie miało związek z pewnymi nieprawidłowościami, które musiały mieć miejsce przy okazji opracowywania dokumentacji geodezyjnej koniecznej do zbycia przez gminę nieruchomości powodom. Nie ma zaś podstaw do przyjęcia, że odpowiadają za nie powodowie. Okoliczność ta uzasadnia zdaniem Sądu nieobciążanie ich kosztami procesu w oparciu o art. 102 kpc.

W związku z powyższym w tym zakresie orzeczono na podstawie art. 385 kpc i 386 § 1 kpc.